

Integruota augalų apsauga žieminių rapsų ir žieminių kviečių pasėliuose

1. Raktiniai žodžiai: Augalų apsauga, Žieminiai kviečiai, Kenksmingi organizmai, Žieminiai rapsai, Augalų ligos, Augalų kenkėjai

2. Sritis: Augalininkystė

3. Posritė: Integruota augalų apsauga

4. Tema: Integruota augalų apsauga žieminių rapsų ir žieminių kviečių pasėliuose

5. Metai: 2020

6. Santrauka: Dėl kenksmingų organizmų įvairovės, jų gausos ir informacijos trūkumo apie ligų ir kenkėjų plitimą realiu laiku, augalininkystės produkcijos augintojai netikslingai naudoja augalų apsaugos produktus, purškimo darbus atlieka netinkamu metu. Vienpusis ir neatsakingas augalų apsaugos produktų naudojimas yra susijęs su rizikos didėjimu: atsiranda didelė agroekosistemos pokyčių tikimybė – mažėja biologinė įvairovė, didėja augalų produkcijos tarša, be to, neefektyvus augalų apsaugos priemonių naudojimas šalies mastu didina derliaus nuostolius, blogina žemės ūkio produkcijos kokybę, didina produkcijos savikainą ir mažina ūkių konkurencingumą.

7. Išsamesnis santraukos variantas: LAMMC kartu su partneriais atliko tyrimus ir 6 ūkiuose (skirtinguose rajonuose) išbandė tausias žieminių rapsų ir žieminių kviečių auginimo technologijas, siekdamas panaudoti mažesnius pesticidų kiekius bei sumažinti užaugintos produkcijos savikainą. Dėl mažesnio pesticidų naudojimo užaugintoje produkcijoje mažiau pesticidų likučių, mažiau teršiama aplinka. Demonstraciniuose ūkiuose ir laukuose atlikti bandymai naudojant dvi technologijas: įprastas ir inovatyvias integruotas. Įprastose technologijose, taikant intensyvias auginimo priemones, purškimai (augimo reguliatoriais, fungicidais ir insekticidais) atliekami atsižvelgiant į augalų išsivystymo tarpsnius, nekreipiant dėmesio, ar iš tikrųjų pasėliuose jau plinta tam tikros ligos ir kenkėjai. Be to, atliekant purškimus pesticidais dažnai pridedama papildomų produktų, kurie tuo metu nebūtini. Pavyzdžiui atliekant purškimą herbicidais (pesticidai, skirti piktžolių kontrolei) pridedamas insekticidas (pesticidas, skirtas kenkėjų kontrolei), nors pasėlyje kenkėjų nėra arba jų kiekis neviršija žalingumo ribos. Atlikus pasėlio monitoringą ir nustačius, kad jame esantis kenkėjų kiekis jau viršija žalingumo ribas, toks produktų mišinys yra ekonomiškai pagrįstas, nes mažinamas važinėjimų skaičius. Tačiau esant nedideliame kenkėjų išplitimui, toks sprendimas yra neekonomiškas ir žalingas aplinkosaugos požiūriu. Integruotos technologijos pagrindą sudaro tinkamo sėjomainos plano sudarymas ir nuolatinis pasėlio stebėjimas, kurį projekto vykdymo metu sėkmingai atliko Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos (LŽŪKT) konsultantai. Tik pastebėjus, kad pasėliuose plinta žaladariai, įvertinus jų galimą žalą, priimamas sprendimas dėl pesticidų panaudojimo būtinybės, parenkamas konkrečiu laiku purškimui tinkamas produktas. Sutelkus mokslo žinias ir gamybinę patirtį, buvo parengtos rekomendacijos (prisegta), kurių dėka ūkininkai gebės geriau atpažinti augalų ligas, kenkėjus, piktžoles ir optimaliau parinkti tinkamiausius augalų apsaugos produktus, būdus bei priemones, pesticidų purškimo laiką ir būtinybę, nemažinant augalų derliaus. Informacija naudinga smulkiems, vidutiniams ir stambiems komerciniams ūkiams, kooperatinėms bendrovėms, ūkininkams, plėtojantiems pirminę žemės ūkio gamybą ir suinteresuotiems inovatyvius sprendimus diegti ūkiuose.

8. Efektas: Agroaplinkosauginis, Ekonominis, Tvarus ūkininkavimas, Žmonių sveikata

9. Argumentavimas: Apskaičiuota, kad ūkininkai taikydami įprastas technologijas žieminių rapsų pasėlių apsaugai vidutiniškai išleido 111,8 EUR. Taikant integruotą technologiją, išlaidas pesticidams pavyko sumažinti vidutiniškai 17,36 EUR. Taikant įprastas technologijas, žieminių kviečių apsaugai vidutiniškai buvo išleista 82,82 EUR. Ūkiuose taikant integruotą technologiją, išlaidas pesticidams pavyko sumažinti vidutiniškai 20,17 EUR.

10. Projekto aprašymas: -

11. Kontaktinė informacija: Antanas Ronis +37061243139 antanas.ronis@lammc.lt

12. Tinklapio nuoroda: <https://www.lammc.lt/lt/integruotos-kenksminguju-organizmu-kontroles-kryptingas-diegimas-intensyvaus-ukininkavimo-salygomis/2995>

13. Vizualizacija:

[//titris.lzukt.lt/uploads/multiforms/images/405x265_crop/1047_60baaf582a26c9c3e230dd0c197408ca.png](https://titris.lzukt.lt/uploads/multiforms/images/405x265_crop/1047_60baaf582a26c9c3e230dd0c197408ca.png)

14. YouTube: -

- 15. Bylos:** [1_AUGIMO REGULIATORIŲ NAUDOJIMAS žieminiuose kviečiuose ir rapsuose.pdf](#)
[2_GRYBINIŲ LIGŲ KONTROLĖ žieminiuose kviečiuose ir rapsuose.pdf](#)
[3_KENKĖJŲ KONTROLĖ žieminiuose kviečiuose ir rapsuose.pdf](#)
[4_PIKTŽOLIŲ KONTROLĖ žieminiuose kviečiuose ir rapsuose.pdf](#)